

Najnowsze regulacje prawne w obszarze gospodarki odpadami

Radca prawny Anna Specht-Schampera

AUSTRIA BELGIUM BULGARIA CHINA CZECH REPUBLIC GERMANY
HUNGARY ITALY POLAND ROMANIA SLOVAKIA SPAIN TURKEY

schindhelm.com

OBSZARY NOWYCH REGULACJI

- Projekt ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie (nowelizacja u.c.p.g.) z dnia 29 kwietnia 2019 r., która zmienia także ustawę o odpadach,
- Nowelizacja ustawy o odpadach z 20 lipca 2018 r., nakazująca złożenie wniosków o zmianę posiadanych decyzji, z nałożeniem nowych obowiązków:
  - nowe zasady magazynowania odpadów,
  - system wizyjny,
  - zabezpieczenie roszczeń,
  - operat przeciwpożarowy,
- Dostosowanie do Konkluzji BAT.

NOWELIZACJA U.C.P.G.

ART. 6 NOWELIZACJI U.C.P.G ZMIENIA U.O. – KONIEC ZASADY BLISKOŚCI?

Uchylenie art. 20 ust. 7 i 8 u.o.:

~~7. Zakazuje się przetwarzania:~~

- ~~1) zmieszanych odpadów komunalnych,~~
- ~~2) pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, o ile są przeznaczone do składowania,~~
- ~~3) odpadów zielonych~~
  - ~~– poza obszarem regionu gospodarki odpadami komunalnymi, na którym zostały wytworzone.~~

~~8. Zakazuje się przywozu na obszar regionu gospodarki odpadami komunalnymi odpadów, o których mowa w ust. 7, wytworzonych poza obszarem tego regionu.~~

ART. 6 NOWELIZACJI U.C.P.G ZMIENIA U.O. – KONIEC REGIONALIZACJI?

Uchylenie art. 35 ust. 4 pkt 1 u.o.:

~~Wojewódzkie plany gospodarki odpadami, oprócz elementów określonych w ust. 1-3, zawierają podział na regiony gospodarki odpadami komunalnymi wraz ze wskazaniem gmin wchodzących w skład regionu.~~

Art. 35 ust. 6 u.o.:

Instalacja komunalna jest instalacja określona w WPGO, spełniająca wymagania najlepszej dostępnej techniki (BAT) i zapewniająca:

- 1) MBP zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielanie ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku,
- ~~2) przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów,~~
- 3) składowanie odpadów powstających w procesie MBP zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych

ART. 6 NOWELIZACJI U.C.P.G ZMIENIA U.O. – KONIEC RIPOK W WPGO?

Uchylenie art. 38a u.o.:

~~Jeżeli instalacja, przeznaczona do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, nie została ujęta w wojewódzkim planie gospodarki odpadami, odmawia się wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, pozwolenia na budowę, pozwolenia zintegrowanego lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów w tej instalacji.~~

ŁĄCZENIE PRZETARGÓW

- Ministerstwo Środowiska wycofało się z krytykowanego w branży obowiązku rozdzielania przetargów na odbiór i zagospodarowanie odpadów.
- Projekt przewiduje:
  - usunięcie możliwości ryczałtowego rozliczania przedsiębiorcy odbierającego odpady komunalne, dla zapewnienia gminie kontroli nad strumieniem odpadów i obniżenia kosztów systemu,
  - „zachęty” do selektywnego zbierania odpadów komunalnych, m.in.:
    - Gmina może wprowadzić obowiązek selektywnej zbiórki dodatkowych frakcji,
    - Dwukrotnie wyższa opłata za niesegregowanie odpadów,
    - Sankcje za nieprzestrzeganie przepisu dotyczącego obowiązku selektywnego zbierania odpadów – podwyższone opłaty za okres nieprawidłowego zbierania odpadów.

NIERUCHOMOŚCI NIEZAMIESZKANE

Art. 6c u.c.p.g.

2a. W przypadku gdy rada gminy postanowi o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany udzielić **zamówienia publicznego w trybie przetargu** na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli.

2b. W przypadku nieruchomości, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, ust. 2a nie stosuje się

NIERUCHOMOŚCI NIEZAMIESZKANE

Art. 6c u.c.p.g.

Właściciel nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy, może w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia uchwały złożyć pisemne **oświadczenie o wyłączeniu się z systemu odbierania odpadów komunalnych** zorganizowanego przez gminę.

W oświadczeniu wskazuje przedsiębiorcę, z którym zawarł umowę na odbiór odpadów.

Oświadczenie jest skuteczne od dnia wejścia w życie uchwały i **nie może być odwołane przez okres obowiązywania umowy w sprawie zamówienia publicznego** na odbieranie odpadów komunalnych, zawartej po dniu ogłoszenia tej uchwały.

NOWELIZACJA U.O.

PRZEPISY WPROWADZAJĄCE – ART. 10 NOWELIZACJI UO

Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2018, poz.1592, dalej: nowelizacja UO):

Prowadzący instalację, który posiada pozwolenie zintegrowane uwzględniające zbieranie odpadów lub przetwarzanie odpadów, **jest obowiązany, w terminie 1 roku od dnia wejścia w życie ustawy (do 5 września 2019 r.), złożyć wniosek o zmianę tego pozwolenia**, w celu dostosowania go do przepisów zmienionych niniejszą ustawą.

W przypadku gdy prowadzący instalację nie dopełnił tego obowiązku, pozwolenie to wygasa w zakresie gospodarowania odpadami.

Przepisy art. 14 ust. 1-7 UO stosuje się odpowiednio.

PRZEPISY WPROWADZAJĄCE – ART. 14 UST. 3 NOWELIZACJI UO

Jeżeli posiadacz odpadów **nie złoży wniosku spełniającego wymagania**, o których mowa w ust. 1 i 2, **w terminie**, o którym mowa w ust. 1, zezwolenie na zbieranie odpadów, zezwolenie na przetwarzanie odpadów, zezwolenie na zbieranie i przetwarzanie odpadów albo pozwolenie na wytwarzanie odpadów, w zakresie określenia wymagań dotyczących zbierania lub przetwarzania odpadów, **wygasa**.

UZUPEŁNIENIE BRAKÓW WNIOSKU

Art. 64 § 2 KPA

Jeżeli podanie nie spełnia innych wymagań ustalonych w przepisach prawa, **należy wezwać wnoszącego do usunięcia braków w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż siedem dni, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania.**

UZUPEŁNIENIE BRAKÓW WNIOSKU

Sporne jest, czy zakresem tego pojęcia są objęte jedynie wymogi dotyczące podania jako pisma (żądania, wyjaśnienia, odwołania, zażalenia), czy także wymagane przez przepisy prawa załączniki do podań.

Niewątpliwie chodzi o takie braki podania, które uniemożliwiają nadanie mu biegu. Powołanie się przez organ administracyjny na treść art. 64 § 2 powinno służyć wyłącznie usunięciu braków formalnych pisma wynikających ze ściśle określonych przepisów i nie może zmierzać do merytorycznej oceny przedstawionego wniosku oraz jego załączników (zob. wyrok NSA z 23.01.1996 r., II SA 1473/94). (...)

Z orzecznictwa tego wynika zatem, że treść żądania budząca wątpliwości organu nie jest brakiem formalnym, usuwalnym w trybie komentowanego przepisu; wątpliwości co do treści żądania powinny być zatem usuwane w trybie postępowania wyjaśniającego.

Wróbel Andrzej, Jaśkowska Małgorzata, Wilbrandt-Gotowicz Martyna, Komentarz aktualizowany Kodeksu postępowania administracyjnego, LEX 2018.

PRZEPISY WPROWADZAJĄCE – ART. 14 UST. 1 NOWELIZACJI UO

We wniosku należy wskazać:

- 1) maksymalną masę poszczególnych rodzajów odpadów i maksymalną łączną masę wszystkich rodzajów odpadów, które mogą być magazynowane w tym samym czasie oraz które mogą być magazynowane w okresie roku;
- 2) największą masę odpadów, które mogłyby być magazynowane w tym samym czasie w instalacji, obiekcie budowlanym lub jego części lub innym miejscu magazynowania odpadów, wynikającą z wymiarów instalacji, obiektu budowlanego lub jego części lub innego miejsca magazynowania odpadów;
- 3) całkowitą pojemność (wyrażoną w Mg) instalacji, obiektu budowlanego lub jego części lub innego miejsca magazynowania odpadów;
- 4) proponowaną formę i wysokość zabezpieczenia roszczeń, o którym mowa w art. 48a UO.

CZYM RÓŻNI SIĘ MASA ODPADÓW „MAKSYMALNA” OD „NAJWIĘKSZEJ” (ART. 42 UST. 1 PKT 4 UO)?

Pojęcie **maksymalnej** masy odpadów odnosi się do masy wnioskowanej przez posiadacza odpadów, z tym że przy określaniu maksymalnej masy odpadów magazynowanych w tym samym czasie w ramach zbierania odpadów (tymczasowe magazynowanie odpadów przez zbierającego) należy uwzględnić zasadę **nieprzekroczenia połowy maksymalnej masy odpadów** wnioskowanych/dopuszczonych w decyzji do magazynowania **w okresie roku**. Przez **największą** masę odpadów, które mogłyby być magazynowane w tym samym czasie, należy rozumieć taką masę odpadów, na której magazynowanie pozwala miejsce magazynowania odpadów, wartości której nawet teoretycznie nie da się przekroczyć. Innymi słowy **jest to masa odpadów, jaką można wypełnić całe miejsce magazynowania odpadów, które jest przeznaczone do magazynowania odpadów.**

Ministerstwo Środowiska, Pismo DGO.VI.022.22.2018.MD z 18.10.2018 r.

ART. 14 UST. 2 NOWELIZACJI UO

Do wniosku należy dołączyć:

- 1) operat przeciwpożarowy (art. 42 ust. 4b pkt 1 UO),

Jaki złożyć dokument, co do którego przepisy wykonawcze (przepis upoważniający do wydania rozporządzenia określającego szczegółowo, co ma zawierać ten dokument) **jeszcze nie obowiązują?**

Co w sytuacji, gdy sporządzony operat będzie niezgodny z nowym rozporządzeniem? **Wygaszenie pozwolenia?**

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

Art. 43 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. odpadach zawierający upoważnienie do wydania rozporządzenia określającego wymagania w zakresie ochrony przeciwpożarowej, jakie mają spełniać obiekty budowlane lub ich części oraz inne miejsca przeznaczone do zbierania, magazynowania lub przetwarzania odpadów, wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1592) i jest to najwcześniejsza data, kiedy może wejść w życie rozporządzenie wydane na podstawie tego upoważnienia.

*Należy podkreślić, że **brak rozporządzenia nie stanowi przeszkody do sporządzania operatów przeciwpożarowych.***

Ministerstwo Środowiska, Pismo DGO.VI.022.21.2018.MD z 25.09.2018 r.

„WSZYSTKO W RĘKU STRAŻAKA”

- Wydanie pozwolenia **musi być** poprzedzone **kontrolą komendanta PSP**.
- Komendant PSP w formie postanowienia, na które **nie przysługuje zażalenie**, potwierdza spełnienie wymogów ochrony przeciwpożarowej.
- Zgodnie z art. 142 kpa, na takie postanowienie **można złożyć środek zaskarżenia dopiero w odwołaniu od decyzji w sprawie pozwolenia!**
- Inny problem – opinia pozytywna, ale z adnotacją „*instalacja wymaga poprawek w zakresie dostosowania do operatu*”? **Co** **zrobi urząd marszałkowski?**

PROBLEM Z WYKŁADNIĄ ART. 46 UST. 1E PKT 1 UO

Właściwy organ **odmawia** wydania zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów przedsiębiorcy będącemu osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, jeżeli **trzykrotnie**:

- a) będący osobą fizyczną wspólnik, prokurent, członek rady nadzorczej lub członek zarządu tego przedsiębiorcy został skazany prawomocnym wyrokiem sądu lub nałożono na niego grzywnę w drodze mandatu karnego za wykroczenia, o których mowa w art. 175, art. 183, art. 189 ust. 2 pkt 6 lub art. 191 UO), tj.:
  - naruszenie warunków zlecenia wykonania obowiązku gospodarowania odpadami,
  - naruszenie zakazów i nakazów dotyczących przetwarzania odpadów medycznych i odpadów weterynaryjnych,
  - odmowy przyjęcia odpadów do składowania na składowisku,
  - naruszenie nakazu termicznego przekształcania odpadów.
- a) wymierzono mu administracyjną karę pieniężną, o której mowa w art. 194 UO;

Za jaki okres?

PROBLEM Z WYKŁADNIĄ ART. 46 UST. 1E PKT 1 UO

W nowym projekcie nowelizacji u.c.p.g. rozstrzyga się ten problem:

Właściwy organ odmawia wydania zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów przedsiębiorcy będącemu osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, jeżeli co najmniej trzykrotnie wymierzono administracyjną karę pieniężną, o której mowa w art. 194, w ostatnich 10 latach, w wysokości przekraczającej łącznie kwotę 150 000 zł.

Dopóki przepis nie wejdzie w życie, wątpliwości pozostają!

PROBLEM Z WYKŁADNIĄ ART. 46 UST. 1E PKT 1 UO

Z uzasadnienia nowelizacji UO:

*W art. 46 ust. 1a-1g wprowadzono nowe podstawy odmowy wydania zezwoleń przez organ właściwy decyzji na gospodarowanie odpadami w przypadku stwierdzenia naruszeń przepisów dot. gospodarki odpadami przez podmiot wnioskujący - **tzw. "wilczy bilet"**. (...)*
*Powyższa propozycja ma na celu **czasowe wykluczenie z rynku usług związanych z gospodarką odpadami osób fizycznych lub prawnych, które postępowały z odpadami w sposób stwarzający zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi lub dla środowiska.***

Co to znaczy „czasowe wykluczenie”?

PROBLEM Z WYKŁADNIĄ ART. 46 UST. 1E PKT 1 UO

Analogiczny art. 46 ust. 1a wprowadza cezurę czasową:

Właściwy organ odmawia wydania zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów przedsiębiorcy będącemu osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, jeżeli w stosunku do:

- 1) tego przedsiębiorcy lub
- 2) wspólnika, prokurenta, członka rady nadzorczej lub członka zarządu tego przedsiębiorcy, prowadzącego działalność gospodarczą jako osoba fizyczna

– wydano decyzję, o której mowa w art. 47 ust. 2, **a nie minęło 10 lat** od dnia, gdy decyzja o cofnięciu zezwolenia stała się ostateczna.

KONKLUZJE BAT

KONKLUZJE BAT

- Decyzja wykonawcza Komisji UE 2018/1147 z 10 sierpnia 2018 r. ustanawiająca konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do przetwarzania odpadów zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE (Dz. Urz. UE L 208 z 17 sierpnia 2018 r., str. 38; dalej: Konkluzje BAT) opublikowana została 17 sierpnia 2018 r.

AKTUALIZACJA POZWOLENIA ZINTEGROWANEGO – ART. 215 POŚ

1. Organ właściwy do wydania pozwolenia dokonuje analizy warunków pozwolenia zintegrowanego niezwłocznie po publikacji konkluzji BAT odnoszących się do głównej działalności danej instalacji, lecz **nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia publikacji – do 17 lutego 2019 r.**
2. Organ właściwy do wydania pozwolenia informuje prowadzącego instalację o rozpoczęciu analizy, a w trakcie jej przeprowadzania:
  1. bierze pod uwagę **wszystkie konkluzje BAT** dla danego rodzaju instalacji zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej od czasu wydania pozwolenia lub ostatniej analizy wydanego pozwolenia;
  2. może zażądać od prowadzącego instalację przedłożenia informacji, w szczególności wyników monitorowania procesów technologicznych, niezbędnych do przeprowadzenia analizy i umożliwiających porównanie ich z najlepszymi dostępnymi technikami opisanymi w odpowiednich konkluzjach BAT oraz określonymi w nich wielkościami emisji;

AKTUALIZACJA POZWOLENIA ZINTEGROWANEGO – ART. 215 POŚ

- 3) dokonuje oceny zasadności udzielenia **odstępstwa**, o którym mowa w art. 204 ust. 2 POŚ.
3. Organ właściwy do wydania pozwolenia **przedkłada niezwłocznie wyniki analizy prowadzącemu instalację** oraz, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, ministrowi właściwemu do spraw środowiska.
4. W przypadku, gdy analiza wykazała konieczność zmiany pozwolenia zintegrowanego, organ właściwy do wydania pozwolenia niezwłocznie:
- 1) **przekazuje prowadzącemu instalację informację o konieczności dostosowania instalacji, w terminie nie dłuższym niż 4 lata od dnia publikacji w Dzienniku Urzędowym UE konkluzji BAT, do wymagań określonych w konkluzjach BAT;**
  - 2) **wzywa prowadzącego instalację do wystąpienia z wnioskiem o zmianę pozwolenia w terminie roku od dnia doręczenia wezwania**, określając zakres tego wniosku mający związek ze zmianami wynikającymi z dokonanej analizy.

AKTUALIZACJA POZWOLENIA ZINTEGROWANEGO – ART. 215 POŚ

5. W decyzji o zmianie pozwolenia wydanej na wniosek, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, **organ właściwy do wydania pozwolenia określa termin**, nie dłuższy niż 4 lata od dnia publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej konkluzji BAT, tj. **maksymalnie do 17 sierpnia 2022 r. na dostosowanie instalacji do nowych wymagań określonych w tej decyzji.**
6. Udzielając **odstępstwa**, o którym mowa w art. 204 ust. 2, organ właściwy do wydania pozwolenia **może określić późniejszy termin dostosowania instalacji do nowych wymagań.**

Z ŻYCIA WZIĘTE – PRZYKŁADY

Konieczność dostosowania instalacji do wymogów konkluzji BAT:

- I. Ochrona powietrza: BAT 8 (monitoring emisji), BAT 1 i 3, BAT 25, BAT 31, BAT 34, BAT 10, BAT 12, BAT 9;
- II. Gospodarka wodno-ściekowa: BAT 3, BAT 6, BAT 7 (monitoring), BAT 20;
- III. Gospodarka odpadami: BAT 24 (ponowne wykorzystanie opakowań, jako część systemu zarządzania środowiskowego).

POLSKIE ZASADY UZYSKANIA ODSTĘPSTWA – ART. 204 POŚ

1. Instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego spełniają wymagania ochrony środowiska wynikające z **najlepszych dostępnych technik**, a w szczególności nie mogą powodować przekroczenia granicznych wielkości emisyjnych.
2. W szczególnych przypadkach **organ właściwy do wydania pozwolenia zintegrowanego może w pozwoleniu zintegrowanym zezwolić na odstępstwo od granicznych wielkości emisyjnych, jeżeli w jego ocenie ich osiągnięcie prowadziłoby do nieproporcjonalnie wysokich kosztów w stosunku do korzyści dla środowiska oraz pod warunkiem że nie zostaną przekroczone standardy emisyjne, o ile mają one zastosowanie.**

POLSKIE ZASADY UZYSKANIA ODSTĘPSTWA

*Decyzja o zmianie pozwolenia zintegrowanego poprzez zezwolenie prowadzącemu instalację na Odstępstwo jest **decyzją uznaniową**, co oznacza, że ocena spełnienia przesłanek (kryteriów) i zasadności udzielenia zezwolenia na Odstępstwo pozostawione są do uznania organu administracji, który przy takim samym stanie faktycznym może podjąć różne rozstrzygnięcia, a każde z nich będzie legalne. **Uznanie organu nie może nosić cech dowolności** i powinno zmieścić się w tzw. „granicach uznania administracyjnego” definiowanych przez interes publiczny oraz wykładnię przepisów.*

Ministerstwo Środowiska, Podręcznik dotyczący zasad udzielania odstępstw od granicznych wielkości emisyjnych zawartych w Konkluzjach BAT dla dużych źródeł spalania (LCP), zgodnie z art. 204 ust. 2 Ustawy POŚ, str. 41.

POLSKIE ZASADY UZYSKANIA ODSTĘPSTWA

Weryfikacji poddaje się dwie przesłanki (kryteria) udzielenia Odstępstwa:

*(a) Osiągnięcie granicznych wielkości emisyjnych prowadzi do **nieproporcjonalnie wysokich kosztów w stosunku do korzyści dla środowiska**,*

*(b) **Brak przekroczenia standardów emisyjnych**, o ile mają one zastosowanie.*

Ministerstwo Środowiska, Podręcznik dotyczący zasad udzielania odstępstw od granicznych wielkości emisyjnych zawartych w Konkluzjach BAT dla dużych źródeł spalania (LCP), zgodnie z art. 204 ust. 2 Ustawy POŚ, str. 43.

KONSEKWENCJE

W przypadku niezastosowania się do wezwania Marszałka do wystąpienia z wnioskiem o zmianę pozwolenia zintegrowanego, zgodnie z art. 195 ust. 1 pkt 5 POŚ **pozwolenie zintegrowane może zostać cofnięte lub ograniczone bez odszkodowania.**

Postępowanie w sprawie wniosku o odstępstwo od granicznych wielkości emisyjnych nie wstrzymuje biegu terminu na dostosowanie danej instalacji do wymagań konkluzji BAT, jeżeli decyzja będzie odmowna.

PODSUMOWANIE

- Ustawodawca wymusza daleko idące zmiany w posiadanych pozwoleniach – kluczowe jest więc **prawidłowe sporządzenie wniosków**, zgodnie z prawem polskim i unijnym, a także **aktywny udział** w procedurze zmiany decyzji.
- Częste zmiany w prawie utrudniają **procesy inwestycyjne**, zwłaszcza w okresie wzrostu kosztów gospodarki odpadami.
- Czy nowe przepisy wyeliminują mniejsze przedsiębiorstwa?
- Czy regulacje zapewnią nadzór i kontrolę nad systemem gospodarki odpadami, dzięki którym spełnimy unijne standardy?

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

KONTAKT

Anna Specht-Schampera

Radca prawny

Partner

Kancelaria Prawna Schampera, Dubis,
Zajęc i Wspólnicy sp. k.

ul. Kazimierza Wielkiego 3
50-077 Wrocław / POLAND

Tel. +48 71 32651-40

Mobile: + 48 502 227 313

Fax +48 71 32651-41

anna.specht-schampera@sdzlegal.pl

AUSTRIA

GRAZ

SCWP SCHINDHELM

Saxinger, Chalupsky & Partner
Rechtsanwälte GmbH
graz@scwp.com

LINZ

SCWP SCHINDHELM

Saxinger, Chalupsky & Partner
Rechtsanwälte GmbH
linz@scwp.com

WELS

SCWP SCHINDHELM

Saxinger, Chalupsky & Partner
Rechtsanwälte GmbH
wels@scwp.com

WIEN

SCWP SCHINDHELM

Saxinger, Chalupsky & Partner
Rechtsanwälte GmbH
wien@scwp.com

BELGIUM

BRÜSSEL

SCWP SCHINDHELM

Saxinger, Chalupsky & Partner
Rechtsanwälte GmbH
brussels@scwp.com

BULGARIA

SOFIA

SCHINDHELM

Law office Dr. Cornelia Draganova & Colleagues
sofia@schindhelm.com

VARNA

SCHINDHELM

Law office Dr. Cornelia Draganova & Colleagues
varna@schindhelm.com

CHINA

SHANGHAI

SCHINDHELM

Schindhelm Rechtsanwaltsgesellschaft mbH
shanghai@schindhelm.com

TAICANG

SCHINDHELM

Schindhelm Rechtsanwaltsgesellschaft mbH
taicang@scwp.com

CZECH REPUBLIC

PILSEN

SCWP SCHINDHELM

Saxinger, Chalupsky & Partner v.o.s
advokátní kancelář
plzen@scwp.com

PRAG

SCWP SCHINDHELM

Saxinger, Chalupsky & Partner v.o.s
advokátní kancelář
praha@scwp.com

GERMANY

DÜSSELDORF

SCHINDHELM

Schmidt Rogge Thoma Rechtsanwälte
Partnergesellschaft mbB
duesseldorf@schindhelm.com

HANNOVER

SCHINDHELM

Schindhelm Rechtsanwaltsgesellschaft mbH
hannover@schindhelm.com

MÜNCHEN

SCHINDHELM

Schindhelm Rechtsanwaltsgesellschaft mbH
muenchen@schindhelm.com

OSNABRÜCK

SCHINDHELM

Schindhelm Rechtsanwaltsgesellschaft mbH
osnabrueck@schindhelm.com

HUNGARY

BUDAPEST

SCWP SCHINDHELM

Zimányi & Fakó Rechtsanwälte
budapest@scwp.hu

ITALY

BOLOGNA

DIKE SCHINDHELM

DIKE Associazione Professionale
bologna@schindhelm.com

POLAND

BRESLAU / WROCLAW

SDZLEGAL SCHINDHELM

Kancelaria Prawna Schampera, Dubis,
wroclaw@sdzlegal.pl

WARSCHAU / WARSZAWA

SDZLEGAL SCHINDHELM

Kancelaria Prawna Schampera, Dubis,
Zajęc I Wspólnicy sp.k.
warszawa@sdzlegal.pl

ROMANIA

BUKAREST

SCHINDHELM

Schindhelm & Asociatii S.C.A.
bukarest@schindhelm.com

SLOVAKIA

BRATISLAVA

SCWP SCHINDHELM

Saxinger, Chalupsky & Partner s.r.o.
bratislava@scwp.com

SPAIN

BILBAO

LOZANO SCHINDHELM

Lozano, Hilgers & Partner SLP
bilbao@schindhelm.com

DENIA

LOZANO SCHINDHELM

Lozano, Hilgers & Partner SLP
denia@schindhelm.com

MADRID

LOZANO SCHINDHELM

Lozano, Hilgers & Partner SLP
madrid@schindhelm.com

PALMA DE MALLORCA

LOZANO SCHINDHELM

Lozano, Hilgers & Partner SLP
palma@schindhelm.com

VALENCIA

LOZANO SCHINDHELM

Lozano, Hilgers & Partner SLP
valencia@schindhelm.com